

EL DOCUMENT DEL MES

Abril 2024 –
Núm. 136

Al 2023 ingressà a l'Arxiu Municipal el Fons Pere Maria Jacas Montaner cedit per les nebodes d'aquest. El fons està format per 16 cartes del període de la Guerra Civil enviades per en Pere Maria a la seva família des del front entre el 14 de setembre de 1938 i 29 de desembre del mateix any.

La història de Pere Maria Jacas és una de tantes històries de joves que van perdre la vida durant el fatídic episodi de la història d'aquest país. Massa jove per anar a la guerra, la seva família l'amagà a la casa on vivien a Ribes, fins que avançada la guerra el varen obligar a lluitar.

Segons dades del banc de memòria democràtica, en Pere Maria va morir a Juncosa el 30 de desembre de 1938, en plena zona de batalla de les Garrigues. Entre el 20 de desembre de 1938 i el 7 de gener de 1939, la zona va ser bombardejada en 70 ocasions causant milers de morts entre civils i militars. Les restes del jove ribetà no van ser retronades mai a la família.

Fa un temps una de les seves nebodes trobà que buscaven per xarxes socials als familiars de Pere Maria Jacas Montaner. Es posà en contacte amb les persones que havien fet la crida, unes noies del Perelló que estaven buidant les cases familiars i que tenien un plec de cartes que en Pere Maria havia escrit als seus pares des del front.

Aquest mes us presentem una d'aquestes cartes, en concret una escrita des de Montblanc quan encara no havia estat destinat a lluitar. Llegint les cartes podem resseguir els seus passos fins arribar al front, passant primer per Tarragona, Montblanc o Botarell. Són un reflex de les dures condicions per les que va passar tants homes i dones durant la Guerra Civil.

Dades de document

Àrea d'identificació

Codi de referència: CAT AMSPR Fons Pere Maria Jacas Montaner.

Nivell de descripció: Unitat documental simple.

Títol: Atribuït "Carta de Pere Maria Jacas als seus pares"

Data: 12 d'octubre de 1938.

Volum i suport: 1 pàgina, paper.

Àrea de context

Nom del productor: Pere Maria Jacas Montaner.

Història del productor: Pere Maria Jacas Montaner va néixer a Ribes el 26 de gener de 1917, fill de Josep Jacas Comas i Dolors Montaner Roig. Vivia amb la seva família al carrer Palou 6, en començar la guerra tenia 19 anys i la seva família el va tenir amagat per tal de que no anés al front. Com tants d'altres joves, finalment al 1938 va ser mobilitzat i anà a parar al front entre el front de l'Ebre i el de les Garrigues. Segons fons del banc de memòria democràtica morí el 30 de desembre de 1938.

Història arxivística: Les cartes de Pere Maria Jacas Montaner no varen arribar mai a la seva família de Sant Pere Ribes. Les seves nebodes va contestar a una crida de les xarxes socials que buscava als familiars de Pere Maria Jacas. Unes noies del Perelló van donar les cartes que el jove havia enviat a la seva família i que les joves van trobar a la casa familiar. A l'agost de 2023 Margarita Jacas Miret en va fer donació a l'Arxiu Municipal i aquesta es formalitzà al març de 2024.

Dades de l'ingrés: Donació signada el 12 de març de 2024.

Àrea de contingut i estructura

Abast i contingut: Carta de Pere Maria Jacas als seus pares i germans des de Montblanc, on restà abans de partir al front i on coincidí amb alguns Brigades Internacionals tal i com explica en la missiva.

Informació sobre avaluació, tria i eliminació: Documentació de conservació permanent en aplicació de la Llei 9/1993 de patrimoni cultural català i de la 16/1985 del Patrimonio Histórico Español

Àrea de condicions d'accés i ús

Condicions d'accés: Documentació de lliure accés.

Llengües i escriptures dels documents: Català

Instrument de descripció: Inventari elaborat per Laura Tomàs Sánchez i Jesús Castillo Prado. Inventari amb caràcter intern, en suport electrònic, no consultable pels usuaris de l'arxiu. Guia d'arxiu 2012.

Àrea de control de la descripció

Autoria i data: Laura Tomàs Sánchez, 18 de març de 2024.

Regles o convencions: Norma de descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció general d'arxius i Associació d'Arxiviers de Catalunya, 2007.

Fontblanch 12 - Octubre, 1938

Estimadíssims pares i germans:

El meu estat de salut es millorable
igual us desitjo a vostres.

Com veieu us envio la roba d'estiu. La qual co-
sa m'han aconsellat alguns companys veterans.

Segurament que quan rebereu aquesta jo ja
seré fora d'aquesta.

Ja amb avui dos dies que l'Olou i per tan
en sortim a fer l'instrucció no cal dir que el
primer moment ja heu ara ja n'estem fora.

Gra cada dia després de dinar em faig una
amanida amb fomaques i seba amb oli ^{tan} sols
i falta una mica de vinagre i pebrot.

Ens ara casi cada dia fem practiques d'angles
amb alguns internacionals que hi havia per aci
pero ara amb l'absencia d'aquests no u puc fer.

Suposo que el Noi d'Olivella ja haurà vingut
per aci i us haurà dit quelcom de mi tota ve-
gada que sovintegen les vegades que el veig.
Ja dos diumenges que surto a passeig amb altres com-
panyes a un poblet d'aci mateix on farem la tarra
mes o menys bé.

Avui em han escusat una cinquena la sacó del
sa pero no i ha altre rauei que conformar-se.

¿Que ja m'augen colò? espero la contesta.
Ficots a ~~la~~ la Granja a la Carretera, Cau P. M.
i a cau Ruy.

El vostre fill que no us oblidarà

Enric

A fi de no pagar dos cops no u faig
pagar a vostres.
